

1936. augusztus 5. No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Havonta 110, negy evre 600, egeszevri feldre: Havonta 2, felve 11, egeszevri UJ detések díjazás KELET az erdeiy dóság egyetlen pol Cikkek utannyomasat csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Ramasetter Róbert

Diszter 2. I. e.

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Rövidített leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbo Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hászegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1936. augusztus 6.

5696. EV. AB 18.

XIX. EVF. 183. SZAM

Dimu Bratianu csókjai

Vannak öresek, amelyeknek benső melege remény és meggyugvat és vannak öresek, amelyek keseru utot hagynak maguk után. Vannak csók, amelyek a szeretet oázisa és expanzív meggyilkosok és vannak csók, amelyeknek nyoma ég és meg-bélyeg.

A román politikában a csóknek különleges és sokszor fontos momentumokat megörzítő szerepe van.

1927-ben sokan voltak szemtanúi annak, midőn Valda Sándor 60-ik születésnapján megcsókolta 40 éves barátját, az üdvözítő-pszichológus mondó Mianu Gyulát.

Kormányzásuk egyéves fordulójának megünneplésén és aig néhány béteti bukásuk előtt az örök együttműködés jegyében csókolták össze Iorga és Argetoianu.

Valda Sándor kormányát 1933-ban Titulescu bukatta meg és a csók, amely röviddel ezüzt eicsatant közöttük, éveken át vibráló visszhangja támadt a volt miniszterelnök lelkében.

Dimu Bratianu rövid néhány héten belül másodszor csókolt össze Tatarescu miniszterelnökkel.

Az első az Aro-teremben csattant el, a kongresszus után, amely hivatta volt a pártvezér és a miniszterelnök közötti örök béket megpecsételni.

A másodikat ugyancsak Tatarescu kapta vasárnap polnai birtokán, ahol az uralkodó után megadott számára Dimu Bratianut is vendégül látta.

Ha az első csók a pillanat megmondolatián következménye is lehetett, a másodiknak meg kellett győznie a politikai világot arról, hogy a pártvezér és a miniszterelnök közötti szeretet nem mindennapi hűfokozat izzik.

A szerelmi tapasztalat azonban azt tanítja, hogy a túzott szerelmek tragikusan végződnek néha. A demokráta pártvezér és a fasista miniszterelnök idille megöngötti pedig tulajdonság nagy és sorsdöntő ellentét huzódnak meg, semhogy ez az idill tartós lehetne.

Voronoff professzor ötlete frankja

Voronoff professzornak meg van minden erkölcsi fölénye ahhoz, hogy közlegyenetesen uterje el a Harmadik Birodalom címlebet a zsidóság aicsonyrendűségéről. Voronoff nemzeti érzésű zsidó, akinek zsenije az életet gyogyítja és a rövidre szabott emberi életet hosszabbítja meg.

Voronoff dr az élet profétája, Hitler pedig a gyűlölet. Voronoff van fölényben, mert az élet örök, a Hitler féle gyűlöletfa pedig nem nőhet az égig.

Voronoff most Párizsban él és onnan legutóbb nem tudományos művel adott életjét magáról, hanem valami mással, ami megható és ami nem a tudomány józan és hűvös logikáját szolgálja, hanem csak szívünket me-lengeti.

Voronoff professzor 5000 frankot utalt át Jeruzsálembe a Jewish Agencynek a palesztinai zavarások zsidó károsultjai számára.

Öt ezer frank nem nagy összeg és nem is ebben áll a jelentőség. Hanem abban, hogy ez a zsidóságtól már nagyon messzire kalandozott professzor, aki két évvel ezüzt elragadtatót nyilatkozattal adozott a palesztinai építők munkának, most szólal meg, amikor szavára éppen a legnagyobb szükség van.

A zsidó néptömégek számára nemcsak kivándorlási lehetőséget, de erkölcsi vigaszt is jelentett a csodálatos tempójú palesztinai országépítés, most, amikor a világ egyik legnagyobb országának fővárosából özönlenek a zsidóság felé a fajtalmélet rágalmai.

A jelenlegi palesztinai helyzet pedig sokak számára szomorú napokat hozott. Azok számára, akikben nem elég erős a hit, akik csak a világszerte dühöngő antiszemitizmus hullámvérési nyomán fordították érdeklődésüket Palesztina felé.

Voronoff professzor is a jövevények közé tartozik. Ez a jövevény azonban tudja a kötelességét: a szükség óráiban megemlékezett Cionról.

Példaadásul mindazoknak, akik az utóbbi hetekben pesszimistákká váltak, ezzel a megemlékezéssel adta tudtúl, hogy mi a zsidóság teendője a palesztinai politikai válság nehéz óráiban és hogy mivel, milyen konstruktív építéssel kell válaszolni a felénk özönlő rágalombadláratra.

Olasz és német hadihajók védelme alatt akarják csapataikat a gibraltári szoroson átszállítani a zendülők

Rendkívül súlyos a nemzetközi helyzet. Az angol sajtó az olasz-német befolyás spanyolországi terjedésétől tart

A kormány és a zendülők is sikereket jelentenek a harci frontokról

London, aug. 5. A spanyol polgárháboru belső eseményei ma már jelentéktelennek törpülnek a külpolitikai komplikációk mellett, amelyeket az olasz és német beavatkozás idézett elő a diplomáciai életben. Londonban és Párisban nagy aggodalommal tekintenek a spanyol marokkói kikötőkben zajló események felé. A Manchester Guardian a spanyolországi helyzettel foglalkozva hangsúlyozza, hogy a zendülők győzelme Spanyolországot olasz, esetleg német befolyás alá helyezné. A földközi tengeri erők egyensúlyát ez igen komolyan veszélyeztetné. Gibraltár védelmének szempontjából Angliának érdekében áll, hogy baráti kapcsolatok tartson fenn Spanyolországgal. Angliának nem áll érdekében, hogy valamelyik hatalom a baleari szigeteken tengerészeti és légi flottabázist létesítsen. Az esetleges olasz, vagy németbarát Spanyolország Franciaország helyzetében is változást jelentene, mert a francia-spanyol

határ nincs katonailag kiépítve. Hasonló aggodalmaskodással kíséri a francia sajtó is a gibraltári eseményeket. Ma már hetven külföldi hadihajó cirkál a spanyol vizeken és 12 olasz és német repülőgép is Tetuanba érkezett. Az olasz és német tengeri és légi flotta nyílt beavatkozása óriási visszhangot keltett a demokráta országokban. A nemzetközi világban nagy feltűnést keltett, hogy

Moszkvában a munkásság nagy tüntetést rendezett a népfrontra spanyol kormány mellett és elhatározta, hogy a munkásság közötti gyűjtőakcióval siet a veszélyeztetett baloldali kormány segítségére.

Ez természetesen még nem jelenti a hivatalos Oroszország beavatkozását a spanyolországi belügyekbe, de a fasista országok sietnek a moszkvai nagyarányú tüntetést propagandára kihasználni.

Olasz repülőgépek és nem hadihajók Ceutában

A spanyol ellenforradalom vezetői természetesen cáfolni igyekeznek a külföldi beavatkozás híreit. Armada őrnagy, Franco tábornok jobbkeze, kijelentette, hogy a „Deutschland“ és a „Lux“ hajók nem azért jöttek, hogy megakadályozzák Ceuta bombázását, hanem, hogy látogatást tegyenek az ellenforradalmi kikötőben. Ennek bizonyítéka, hogy a két német hadihajó már el is utazott Ceutából.

Kedden este hat hárommotoros hajó cirkált a part mentén Larasch és Ceuta között. A „Sevilla“ német teherhajó árukat rakott ki Laraschban, amikor az Almirante Walde kormányhajó bombázni kezdte a kikötőt. Néhány gránát közel esett le a német hajóhoz, amely erről táviratilag értesítette a Deutschland-ot. Ceutában egyébként állandóan érkeznek csapatok és hadianyag-készletek Larasch és Tetuan felől. A kikötőben három, katonákkal és municióval megrakott hajó áll. Valószínűnek tartják, hogy a hajó hat olasz gőzös és három német repülőgép védelme alatt megpróbálja átszeli a gibraltári szoros. A Deutschland és Lux német hadihajók Ceutából Cadixba távoztak.

Tangerből Gibraltárba érkezett angolok szerint

Ceuta kikötőben jelenleg 9 olasz repülőgép, egy német páncélos és egy német torpedóromboló tartózkodik.

Az angol utacok azonban nem tudták megállapítani, hogy a repülők és a hajók Franco tábornak szolgálatában állanak-e?

Az angol válasz a francia jegyzékre
A nyugati diplomácia a fenyegető jelenségek közepette igyekszik szerződéses úton megállapodást létesíteni az érdekelte államok között a semlegesség megőrzésére. A francia

külgyminisztériumban melegevéssel fogadták a francia jegyzékre adott angol választ, mely Angliának azt az óhaját fejezte ki, hogy melegevézést kíván Franciaországgal, Olaszországgal, Németországgal és Portugáliával. A német és portugál válasz vétele után kész benemavatózási egyezményt kötni Franciaországgal és Olaszországgal. Mint ismeretes, Németország már kijelentette, hogy csatlakozik az egyezményhez, ha Szovjetorszorzszág is így fog tenni.

Berlin, augusztus 5. Vansittart angol külügyi államtitkár ma Berlinben kihallgatáson jelent meg Hitlernél. A megbeszélésen van Ribbentrop is jelen volt. A tárgyalások során szóba került a spanyol kérdés is.

Párizs, augusztus 5. Hivatalosan jelentik, hogy a július 19-én Alicanteban lefoglalt francia repülőgépek magánosok tulajdona, amelyek a spanyolországi francia alattvalókat akarták hazaszállítani. A spanyol kormány biztosítékot szolgáltatott arra nézve, hogy a gépeket nem fogja lefoglalni és a francia konzul panaszára fel is szabadították azokat a foglalás alól.

Madrid, augusztus 5. A spanyol külügyminisztérium a külföldi lapok szerkesztőihez jegyzéket továbbított, melyben tiltakozik egy idegen lap tendenciózus híradása ellen és kijelenti, hogy a spanyol kormány szigorúan betartja ígéretét a külföldi alattvalók védelmét és érdekeik biztosítását illetőleg még akkor is, ha az országban a legélesebb harcok folynak.

Újabb kormánygyőzelmek
Madrid, augusztus 5. A polgárháboru harci frontjain a katonai tevékenység kedden megélenkült. Az északi fronton a zendülők helyzete válságosnak látszik. Egy kormánycsapat Naval Paralnál visszaverte a zendülőket és Avilla közelében a repülők segítségével szét-szört egy hetven teherautóból álló, csapatokkal és municióval megrakott osztagot. Több teherautó felrobbant. A Huesca tartomány-

(Folytatása 8-ik oldalon.)

Ahogy egy bécsi egyetem tanár látja...

Dr. Max Esler professor cikke a zsidó országepítésről

Mindenütt az országban, ahol zsidók és arabok együtt élnek, két sajátos kultúra találkozik, olyan, amely már két, vagy több évezred óta elkülönült tipustól. Tel-Aviv strandján legújabb típusú autók száguldanak a tevék mellett, amelyek egymás mögött bandukolnak, mindegyik hátán két nyitott homokzsák, amit az építkezésekre visznek. Mikve Jiszrael mögött az ember érinti Nesz Ciona községet. Balkérről primitív barakok, amiket Schell-ládából tákolnak össze, míg jobbkezőről fehérre meszelt, erős, barátságos házak köszöntik az utazót, Kissé távolabbról még mindig a meritő kerék áll, a patak mellett, valahogy úgy, mint évezredekkel azelőtt. Ha még messzebbre néz az ember, észreveszi a magas víztornyok beton-dobjait: az új kolóniák jelképeit. Amerre a narancs-zóna felsziki, a legteljesebb kulturát látja az ember, ha tovább jut, fellachokat lát teljesen primitív ekékkel, ahogy izzadva görnyedten végigvonulnak az efendi hatalmas földjein, a tüzes napsütésben. E szánalmas primitívvel megmunkált és gyöngye hozadékú föld mellett vonul el Jezreel völgye, mint egy dus, szépséges kert, az új zsidó mezőgazdaság főbb területe. Itt már traktorokkal művelik meg a földet. A réteken gépekkel kaszálnak, gépekkel vetnek, gyűjtenek és apró tömbökbe préselelik a szénát. Nem kellene nagy hordályok; tetszetős kis pajtkába is el tudják helyezni a modern mezőgazdaság termékeit.

Ezt a feltűnő ellentétet nem egyszer írták meg, nem egyszer kutattak okai és okozatai után. Amíg ez az ellentét meglesz, mindaddig a két fajronk nép között fenn fog állani a feszültség. Az arab nacionalisták megkísérik, hogy elhomályosítsák ennek a feszültségnek az okait. Ez érthető, mert hiszen máskülönben be kellene ismerniük emberei előtt, akik javarészt nem is jutottak ki az analfabétizmusból, hogy az arabok nagy része a zsidó ujjáépítés szolgálatában nemcsak kényerét szerzik, hanem magasabb ellenszolgáltatást munkájukért és olyan életstandardra tesznek szert, amely őket állandóan arra ösztönzi, hogy a zsidókat utánozzák. Az arabok már is követelik, hogy az efendinek szolgáltatott munkáért azt a bért kapják, amit a zsidó ad, aki az elhanyagolt országot felvirágoztatja. Nincs az az érv, amely meg nem történté tehetné a tény, hogy a bevándorolt zsidók rövid tizenöt év alatt a legsúlyosabb körülmények között az áldozatkészség, a céltudatosság és a tehetségnek olyan mértékével dolgoztak itt, amely ezt az elhanyagolt, parlagi országot európaivá varázsolta.

Igazán nem tudja az ember, mit csodáljon jobban: ennek a munkának tökéletességét, vagy szociális eszmeiségét. Bármilyen beállítottságu legyen az ember, soha sem volt nagyobb szükség föltárni a dolgokat a nagy nyilvánosság előtt, mint a mai helyzetben. Mert sohasem kellett jobban megszilárdítani a bizalmat az ujjáépítésben, mint ezekben az időkben, amikor hónapok óta az irigység, a szűkkeblűség egyre-másra ontja a hamis híreket a zsidó ujjáépítésről.

Kezdjük csak előlről a zsidó teljesítményeket, ahogy azok az idegennek szembe ötlenek.

Mindenekelőtt itt vannak a csodálatos autótutak. Azt fogják mondani, hogy az angol államhatalomnak voltak ezzel céljai és pedig katonai és közigazgatási termé-

szetük. A valóság azonban az, hogy a köves talajon zsidó pénzen készültek az utak és pedig a köznapi forgalom használatára. Az „aged“ zsidó soförtársulat minden tíz percben indítja szép kocsiit a tel-aviv—jeruzsálemi kétórás utra. Ehhez járulnak az arab autobuszok, a számtalan teher és kisautó, amelyek karavánok, lovasok és szemárhajcsárok mellett robognak el. Nincs az egész kontinensnek még egy ennyire forgalmas országútja. Ezek az utak pedig úgy vannak megépítve, hogy innen az ország minden pontjáról gyorsan és olcsón el lehessen jutni. Az ember ennek a tragikus országnak minden szépségét, vallási élményét nemcsak mint turista impressziót érezheti, hanem, mint megragadó drámát. Felejthetetlen az ut, amely Tibériás vidék fényéből felvisz Kanaán hegyének földfeletti világába és ahogy lefelé ereszkedve Meron és Tibériás tavai, a Táborhegy kupolájával ismét felbukkan-

nak.

Az autót mentén is az építőművészet egészen kivételes teljesítményeivel találkozunk. Az ország minden nagyobb városában már hotelek állanak, amelyek felvehetik a versenyt Európa legmodernebb szállodáival.

De hiszen nem ez a fontos. Sokkal lényegesebb, ahogy a modern kultúra vívmányait az ország sajátosságához alkalmazták. Nemcsak alkalmazták, hanem begyökereztek. Ezt látjuk a Haifában épült legújabb hotelnél, amelyet a Karmel csúcsának közelében építettek. Gyönyörű kilátás nyílik innen a kerek tengerből felé. Az épület frontján egy egész pillér-rendszer húzódik végig, mindegyikben modern zuhany. Ugy van kombinálva az egész, hogy, amikor az ember a balkonnól belép lakosztályába, máris gondoskodás történik kitűnő szellőztetésről, napozásról és lehűtésről. Az ország forró klímája és építészeti nehéz problémák elé állítja, legnehezebbek elé a Holt-tenger mellett, ahol a munkásházakat a nagy hőség miatt léghuzatosan építették. Az iskolaépületek típusai is egészen sajátosak. Nahalában például a fatető úgy van megkonstruálva, hogy a szél átjárja, hűsítse és egyúttal magát az épületet is védje a nagy hőség ellen. Bet Alfában a munkások éttermében a szellemesen konstruált szunyogháló egyúttal a tüzes napsugarakat is elhárítja. A Ramat Gan melletti gyönyörű villák úgy épültek, hogy terraszos kertjeik nyugatfelé fekszenek, hogy a tenger mozgalmas levegőjét felfogják.

Az új zsidó élet legfontosabb kultúrtevénye az iskoláztatás körül mutatkozik. Az óvodától a felső iskoláig a szegényes anyagi eszközök mellett a legmagasabb európai színvonalon működik. Az iskoláztatás legfőbb mozgatója: a gyermekszerep. De nemcsak a családiasság nyilatkozik meg ebben, hanem a jövő generáció világnézeti beállítottsága is. Már az óvodákban megismertetik az embercsemetével a munkát és annak áldásait. A népiskolákban is ez a szellem honosult meg; a gimnáziumok mellett kertgazdaságok működnek. A természetben való munkálkodásnak van legtöbb szerepe Palesztina közoktatásában.

A Haifa öböl mellett működik az „Aha-wah“ zsidó kolónia, amelynek elektromos üzemre berendezett konyhája elsőrendű látványosság. Itt a gyermekeket nemcsak kertészetre tanítják, hanem racionális háztartásra is. Szabad idejükben a fiukat és lányokat lóra ültetik. A haifai technikum mellett műszaki középiskola és ipari tanfolyamok működnek. A jeruzsálemi egyetem már rendelkezik a tudományos intézetek egész sorával, ahol a világ legkiválóbb tudósai működnek. A tudomány minden ágában az elmélet és gyakorlat együtt halad. Tel-Aviv mellett néhány hónap óta egy gyönyörű kert közepében az

Assutah nevű magánkliniká működik, amelyet huszonegy német orvos alapított. A telep valósággal mesterműve a modern építkezésnek és klinikai berendezésnek. Nemsokára felépül az egyetemi klinika is, ahol a világ legjobb zsidó orvosprofesszorai fognak dolgozni.

Az új héber könyv gondos és tiszta nyomásával, érdekes illusztrációival igazolja

a héber nyelv intenzív fejlődését és terjedését. Csoda-e, ha mindezek láttára a hatalmason lévő és befolyásos arabok lázítják testvéreiket. A testvérek azonban meg fognak nyilni a szemei és látni fogja nemcsak a zsidó kulturmunkát, hanem az efendik rejtett szándékait is. És akkor az ország fejlődése elé nem fognak véres akadályok tornyosulni.

Küszöbön áll az általános ostrom-állapot kihirdetése Palesztinában

Az arabok megvannak elégedve az angol vizsgálóbizottság összetételével

Jeruzsálem, augusztus 5. Míg a legfőbb arab nemzeti bizottság láthatólag kiutat keres a zavargásokból és lehetőséget a sztrájk mielőbbi befejezésére, addig az arab terroristák folytatják támadásaikat, mintegy jelül annak, hogy nem hajlandók követni az arab pártok vezetőit a kompromisszumos megoldásokban. A helyzet ilyenformán újra kiéleződött a palesztinai fronton. Küszöbön áll az ostromállapot kihirdetése, miután a kormány most már mindenképpen helyre akarja állítani a rendet, hogy az országba jöhessen a királyi vizsgálóbizottság. Ezt érzik úgy az arab vezetők, mint a terroristák és erre vezethető vissza egyfelől az arab vezetőknek a sztrájk befejezésére irányuló törekvése, másfelől az a végső erőfeszítés, amelyet a portyázó csapatok tesznek a zavargások és a terror további fenntartása érdekében.

Ujabb terrorcselekmények

Az utóbbi napok eseményeiről alábbi tudósításunk számol be:

Augusztus 2-án, vasárnap reggel az arabok agyonlőtték két zsidó őr, egy Haifa mellei kolónián. Ugyancsak vasárnap agyonlőtték a haifai nagy mecset mellett a haifai arab rendőrség inspektort. Az arab rendőrt, aki az inspektor kíséretében volt, súlyosan megsebesítették.

A katonaság és a rendőrség akciót indított a jeruzsálem-tel-avivi utvonál hegyvidékeinek azon arab bandáktól való megtisztítására, amelyek állandóan veszélyeztetik az utakon közlekedő gépkocsikat. Azokat a barlangokat, amelyek a portyázó csapatok rejtékhelyeit szolgálták, dinamittal felrobbantották a katonák.

Mughar faluban bombagyártó műhelyre bukkantak a hatóságok. A ház tulajdonosa elütné, a rendőrség körözi.

Szafedben megölték egy arab rendőrt. Kfar Szababan egy arab banda halálosan megsebesítette Jehiel Halmovitz zsidó segédrendőrt. A nyomok egy közeli arab faluba vezettek a rendőrséget, ahol több arabot letartóztattak, míg a falura kollektív bírságot rótt ki a kerületi biztos a kfarszabai gyilkosság miatt.

Jóinformálók körökben valószínűnek tartják, hogy

a palesztinai kormány már a közeli napokban ki fogja terjeszteni az egész ország területére az ostromállapotot,

hogy ily módon végre helyreállítsa a rendet és a nyugalmat az országban és megteremtse a talajt a királyi vizsgálóbizottság munkája számára.

Az általános ostromállapot kihirdetésével sokáig várt a kormány és lehetőleg el akarta kerülni ezt a súlyos intézkedést. E kérdés azonban akuttá vált azáltal is, hogy

a legfelsőbb jeruzsálemi bíróság több esetben feloldotta és törvénytelennek minősítette a közigazgatási közegek által az egyes városokra és falvakra kivetett kollektív bírságokat és ezzel megfosztotta a kormányt egyik leghatékonyabb megtorló eszközétől a zendülők ellen.

Jeruzsálemi jelentés szerint a legfelsőbb arab bizottság augusztus elsején rendkívüli ülést tartott. Mialatt még folytak a tanácskozások, elterjedt az a hír, hogy

az arab bizottság a közeli napokban proklamálni fogja a sztrájk befejezését, válaszként a palesztinai királyi vizsgálóbizottság kinevezésére.

Mindaddig azonban nem jelent meg semmilyen közlemény az arab bizottság szombati üléséről és annak határozatairól.

Chaldi, a jeruzsálemi arab tanítóképző igazgatója, a jeruzsálemi arab polgármester fiúvére, Sziríába utazott a legfelsőbb arab bizottság megbízásából. Küldetése összefüggésben áll azokkal az előkészületekkel, amelyeket az arabok az angol vizsgálóbizottság megérkezésére tesznek. Hír szerint Chaldi

MEGNYILT! MEGNYILT!
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Lipsani 7. Vis-a-vis Vama Postei

érni mindaddig, amíg a zsidó bevándorlás nem szüntetik be.

A „Spectator“ című angol konzervatív folyóirat, melyet gyakran használt fel szócikként az angol kormány, feltűnést keltséket közöl legutóbbi számában a Palesztinába küldendő angol vizsgálóbizottságról. Míg az angol sajtó általában óvatosságot tanúsít s míg a Thimes és a Manchester Guardian a bizottság „pártatlanságát“ helyezi előtérbe, addig a Spectator nem csinál titkot abból, hogy „az arabok meg lehetnek elégedve a bizottsággal.“ A lap többek között a következőket írja:

— Tekintettel arra, hogy a bizottság összes tagjai mentesek minden zsidó kapcsolattól és befolyástól, az araboknak különösen be kell látniok, hogy ügyük teljes igazságosságra fog találni és saját érdekében áll a bizottság munkájának kezdetét mielőbb lehetővé tenni a béke és a rend helyreállítása által, ami előfeltétele annak, hogy a bizottság Palesztinába mehessen.

Jeruzsálemből jelenti a Falcor hogy Vonnoff professzor Párizsból 5000 frankot küldött a Keren Hajjeszódznak abból a célból, hogy az összeget a zavargások károsultjainak szanálására fordítsák.

Szombat este nyílik meg Genfben az első zsidó világkongresszus

A kongresszus delegátusai és munkaprogramja

Genf, aug. 5. Dr. Stepher Wise, a Zsidó Világkongresszus végrehajtó bizottságának elnöke és a bizottság több tagja Genf-be érkezett, ahol megkezdték előzetes tanácskozásait az augusztus 8-án összehívott világkongresszus ügyében.

Az egyes országok képviseléről az alábbi információkat közli a Zsidó Távirati Iroda:

Amerika zsidósága 75 delegátust küld a genfi kongresszusra. Ebből 52-öt a Washingtonban megtartott birodalmi konferencia választott, míg a többit a nagy zsidó szervezetek küldik ki a világkongresszus szervezeti bizottsága által megállapított kulcs szerint.

Anglia 16, Jugoszlávia 3, Argentína 5, Kanada 4, Svájc 3, Ausztria 8, Csehszlovákia 8, Franciaország 10, Marokkó 4, Tunis 3, Algír 4, Litvánia 5, Belgium 4, Görögország 3, Olaszország és Líbia 4, Bulgária 2, Brazília 2 delegátust küld a genfi kongresszusra, míg Spanyolország, Portugália, Danzig, Chile, Uruguay, Estország és Finnország zsidói 1—1 delegátussal képviseltetik magukat. Dánia, Svédország és Norvégia megfigyelőket küldenek a maguk részéről a zsidó világkongresszusra.

Európából a legnagyobb delegációt Lengyelország zsidósága küldi. A 3 millió lengyel zsidó képviselében 60 tagú delegáció megy Genfbe. Számban a második nagy európai delegáció Romániából megy, ahonnan 30 delegátus indul a kongresszusra.

A palesztinai zsidóság, mint jelentették már, 15 tagú delegációt küld Genfbe. A delegáció vezetője M. M. Ussischkin, tagjai: Dr. B. Z. Mossinson, a telavivi héber gimnázium igazgatója, Rabbi Meir Berlin, a Mizrach elnöke, Josef Sprinczak, Berl Locker és Zalman Rubaschoff a zsidó munkáspárt reprezentánsai, Ben Zion

Usiel tel-avivi főrabbi, Jizchak Grünbaum a cionista exekutívé tagjai. A. Elmaleh és M. Shapira.

A genfi zsidó világkongresszus végleges napirendjét a végrehajtó bizottság ülésén állapítja meg. A bizottság ma reggel ül össze Genfben. A kongresszus munkája egyébként előreláthatólag következő program szerint fog lezajlani:

Augusztus 7-én, péntek délután a nemzetközi és a zsidó sajtó képviselőit fogadja a végrehajtóbizottság.

A megnyitó ülés augusztus 8-án, szombat este fog lezajlani dr. Stephen S. Wiese elnöke alatt. Az üdvözlő beszédek elhangzása után dr. Wise tart megnyitó beszédet, majd dr. Nahum Goldmann tartja meg referátumát a zsidók helyzetéről a világon.

Vasárnap és hétfőn Lestschinski a neves vilnai zsidó szociológus és nemzetgazdász a kelet-európai zsidók helyzetéről, Jeffroykin a zsidó segélyezési mű kérdéseiről, Tartakower a zsidó bevándorlás problémáiról, dr. Wise a németországi zsidók helyzetéről és dr. Leo Kubowitzky a zsidó világszövetség megszervezésének kérdéséről szóló referátumait fogja meghallgatni a kongresszus.

Külön ülés keretében kerül sor a palesztinai helyzet tárgyalására. Erről a palesztinai delegáció tagjai fognak referálni. Kedden veszi kezdetét a kongresszus általános vitája, mely előreláthatólag három napot fog igénybe venni, majd a bizottságok kezdik meg zártkörű tanácskozásait. A kongresszus előreláthatólag augusztus 14-én este fog véget érni.

— Goga audienciája Hitlerrel. Bucurestiből jelentik: A Curentul híradása szerint Goga aki Berlinben tartózkodik, kihallgatáson volt Hitlerrel és beszélgetést folytatott több nemzetpolitikussal.

Munkás Mozdó

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 5, 7 és 9 órákor:

I.
Az élet utja

Az első szovjet-orosz filmdráma.

II.
A hangya és a tücsök

III. A mikulás ajándéka. Szines Sully Simphonie.

Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukción!), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagenától, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Béke a liberálisoknál, egyre jobban mélyülő belső ellentétek a nemzeti parasztpártban

A liberális párt egységének helyreállása után hosszú és nyugodt kormányzásra rendezkedik be Tatarescu. Mi történik a nemzeti parasztpártban?

Bucuresti, aug. 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikai élet vakációja még tart ugyan, de már komoly formában megkezdődtek az előkészületek az új őszi parlamenti ülésszakra és a politikai élet téli munkahónapjaira. A két nagy párt, a liberálisok és a nemzeti parasztpárt megkísérik kereteik megszilárdítását a nagy politikai küzdelmekre, melyek során egyrészt a liberálisok a kormányzás folytonosságát kívánják megőrizni, másrészt pedig a nemzeti parasztpárt a kormánybuktató hadjárat sikere érdekében fáradozik azon, hogy a pártegységet végül is megteremtse.

Kétségtelen, hogy pillanatnyilag a liberális pártnak kedvez a politikai konjunktúra. Targu Jiuban, a Bratianu Dinu pártelnök jelenlétében megtartott kormányértekezlet a párt és a kormány békés együttműködésének jegyében folyt le. Dinu Bratianu ugyan erősen követelte a kormánytól az anarchikus mozgalmak elfojtását, ugyanakkor azonban meleg szavakkal méltányolta a kormány működését és Tatarescunak „az eddigi teljesítményekhez hasonlóan szép, hosszú kormányzást” kívánt. A pártelnök nyilván nem gondolt azokra a kormányintézkedésekre, amelyekkel annakidején nyíltan nem értett egyet s amelyeknek következtében nagyon sok konfliktus merült fel a kormány és a párt között. Rá akart azonban mutatni arra, hogy a párt békéje teljesen helyreállt, ami a kormány jövőbeni tevékenysége szempontjából rendkívüli fontossággal bír. A miniszterelnök éppen ezért biztos benne, hogy meg fogja tudni hosszabbítani a kormányzását az általános politikai nehézségek ellenére is, mert a pártban egyelőre nem fog akadályokkal találkozni.

A helyreállt pártegység

Tatarescu miniszterelnök az értekezleten mondott beszédében hűségnyilatkozatot tett Dinu Bratianu mellett és jelentősen hangsúlyozta ki, hogy „a kormányzás sikere attól függ, milyen mértékben biztosítja bizalmáról Bratianu Dinu a kormányt.”

A szavak mögött, az udvarias kényszerűségén kívül mélyebb okokat is kell keresni. Egyesek ismeretesen azon fáradoztak, hogy szakadást idézzenek elő Tatarescu és a pártelnök között. Volt olyan pillanat is, amikor a pártszakadás már elképzelhetetlennek látszott. A miniszterelnök azonban jól látta, hogy a Bratianuval való nyílt konfliktus azonnali ellenzékbe vonulást is jelent. Tatarescu pedig jól megakarja alapozni politikai karrierjét és tudja, hogy csak komoly kormányzási sikerek nyuthatnak számára biztos kellő piedesztál az ellenzékbe vonulás esetén és csak ez biztosíthatja számára a megfelelő pozíciót a pártban.

Tatarescu úgy érzi, hogy megfogja valószínűleg programját. Az események fogják igazolni, hogy a miniszterelnök optimizmusa jogos-e, vagy sem.

A nemzeti parasztpárt válsága

Nem ilyen szerencsés a helyzet a nemzeti parasztpártban, ahol a belső ellentétek egyre jobban alakulnak ki és bénítják meg a nagy népszervező akcióképességét. A nemzeti parasztpárt Maniu számára tovább folytatja a Vintul de Joson megkezdett propaganda munkát. A Maniu-mozgalom a párt egész ardeali szárnyát magába öleli, anélkül azonban, hogy a párt hivatalos vezetősége támogatná. Mihalache hűvös tartózkodással kíséri figyelemmel a Kárpátokon inneni eseményeket és megelégszik azzal, hogy a párt egysége és a constantai program sérthetlenségére hivatkozzék.

A regábeli szárnyban is egyre komo-

lyabb méreteket öltenek a surlódások. Lupu és híveinek „népfront”-elméletét túl radikálisnak minősítik a párt jobboldali érzelmi személyiségei, így elsősorban Costachescu. A pártban még mindig nem ülték el annak a viharoknak a hullámai, amelyet Lupu párizsi beszédei idéztek elő. Lupu Románia összes demokratikus pártjai nevében beszélt, amivel magára haragította a polgári jobboldallal rokonszenvező pártréteget.

A pártvezetőség ebben a viszályban sem tudott még dönteni... Fővárosi politikai körökben úgy tudják, hogy Mihalache a Lupu véleményét osztja, ezt azonban még

Még sem függesztik fel az egyetemek autonómiáját

Kiszélesítették a rektorok és dékánek hatáskörét. A tanítók ne politizáljanak az elemi iskolákban

Bucuresti, aug. 5. A Curentul szerint az egyetemek rektorainak és dékánjainak tegnapi értekezletén szóba került az egyetemi rendszabályok módosításának kérdése is. A rektorok és dékánek a megszigorított szabályzat alapján szélesebb hatáskört kapnak és azonnali intézkedéseket alkalmazhatnak a zavargókkal szemben. A tanárokat is alaposabb ellenőrzés alá veszik s kötelesek lesznek abban a városban lakni, ahol tanítanak. *Az egyetemi autonómiát nem szüntetik meg.*

A tanfelügyelők tegnapi értekezletén, a-

SELECT MOZGÓ

PAUL MUNI

kiváló művész legújabb filmje: izgalmas bűnügyi dráma, a női főszerepben:

Ma premier!

DOKTOR SZOKRATESZ

ANN DVORAK

Műsoron kívül a legújabb hangos Híradó!!!

őv akodott nyilvánosságra hozni.

A párt helyzete tehát e pillanatban az, hogy a sui generis Maniu mozgalom mellett a néppárti és a jobboldal felé hajló irányzatok állanak egymással szemben. Ugyanakkor tehát, amikor nagy erőfeszítések történnek azért, hogy az összes jobboldali pártok egységét megteremtsék, az ország egyetlen nagy demokratikus pártja belső ellentétek között vergődik és nem tudja a politikai élet arénájába vinni teljes akcióképességét.

Mi lesz az ellenzékkel?

A nagy ellenzéki párt belső válsága kétségtelenül a kormány javára hajtja a vizet mely a jelenlegi zavarosban nyugodtan halászhat, ameddig csak a helyzet megengedi. A pártelnök inspirációjára — mint azt

egyes kormánypárti körökben állítják — az is lehetséges, hogy a liberális párt erőteljes harcot indít a szélsőjobboldal ellen és ezzel a nemzeti parasztpárt tulajdonképpen programját sajátítaná ki.

Politikai körökben ózintán aggodalommal kísérik figyelemmel a helyzet alakulását. Románia politikáját két nagy párt: a liberálisok és a nemzeti parasztpárt befolyásolja döntő módon és a demokráta közvélemény jogos aggodalommal figyeli, hogy vajjon milyen mértékben tudja megtartani közéleti befolyását a nemzeti parasztpárt, mely eddig minden pártszakadás, komoly személyiségek kiválasztása és sokféle belső baj ellenére is imponáló módon tudta megtartani magának választó tömegeit.

Kommunista megmozdulás veszélye miatt ostromállapotot hirdettek ki Görögországban

Új választásokat rendeltek el. A kormány szerint csak rendfenntartó jellegű a kormányintézkedés

Athén, aug. 5. A munkásszakszervezetek úgy döntöttek, hogy 24 óras általános sztrájkot proklamálnak az új kötelező választott bírósági törvény, valamint a kormány által elrendelt új társadalmi törvény elleni tiltakozásul.

A sztrájk proklamálásának hírére a kormány a király beleegyezésével kihirdette az ostromállapotot, mert félt, hogy a kommunisták által tervezett mozgalom könnyen verbe boríthatja az egész országot. A hírt a közvélemény megkönnyebbüléssel fogadta. A kamarát feloszlatták. Az új választások időpontját nem tűzték ki.

Általános sztrájkot terveztek mára

Athén, aug. 5. Az ostromállapot kihirdetésére és parlament feloszlására azután kerül sor, miután

Egészségét kellemesen és megbízhatóan megvédeni, azt jelenti, hogy állandóan „Primeros Brilliant Extra Prissima”-t használjon.

melyen dr. Angheliescu is megjelent, a miniszter rámutatott arra, hogy az összes elemi iskoláknak megfelelő tanítási anyag felett kell rendelkezniük, amit a Casa Scolare fog rendelkezésükre bocsátani. A miniszter öszszel be fogja jární az egész országot és azon iskolák tanítóit, amelyek berendezése hiányos lesz, nem fogja előléptetni. A prefekturáknak is ki kell venniük részüket az iskolák karbantartásából. A miniszter ezután azt javasolta a tanítóknak, szavazzanak, akire akarnak, de ne politizáljanak az iskolákban.

HA egészséges akar lenni
HA meg akarja óvni családjá egészségét,
HA gyermekét egészségesen akarja nevelni,
HA tájékozódást akar szerezni egészségügyi kérdésekben: Olvassa rendszeresen az

című közegészségügyi folyóirat számait. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Reg. Ferdinand 56. Kérjen mutatvány számot.

az ideiglenes diktatúrát bevezették, az új választásokat csak akkor írják ki, ha a politikai helyzetet véglegesen stabilizálták. Egyébként az általános sztrájk éjféltől tört ki a baloldali munkásszakszervezetek kezdeményezésére.

Kormány proklamáció az ostromállapotról

Párizs, aug. 5. (Rador.) A Havas athéni tudósítójának értesülése szerint a kormány által a néphez intézett proklamáció indokolja az ostromállapot bevezetését és a parlament feloszlását. Az indokolás szerint a parlament képtelen volt eredményes munkát kifejezni, mert állandó veszély állt fenn a szélsőségek részéről.

— Hazaszállítják a Madridban rekedt németeket. Marseilleből jelentik: Holnap öt német repülőgép indul Madridba az ottrekedt német alattvalók hazaszállítására.

— Ötvenezer dollár jutalmat kapott a hős telefonkezelő — halála után. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban minden évben ötvenezer dolláros jutalmat osztanak ki a telefonkezelők között. A jutalmat az kapja, aki az év folyamán különösen kitűntette magát a szolgálatban. Ebben az évben a jutalmat egy Miss Rock nevű telefonkezelőnek ítélték, aki azonban a tekintélyes összegű jutalmat már nem kapja meg, mert nincs az élők sorában. A jutalmat a fiatal leány szüleinek kezébe fizették ki. Miss Rock azzal szolgált rá a szép jutalomra, hogy egy szörnyű erejű tornádó pusztított a telefon állomáshelye körül és ő mégis ottmaradt a készülék mellett. Ertesítette a hatóságokat, a tüzoltóságot és a kórházakat, hogy a községben, ahol szolgálatot teljesít, milyen szörnyű orkán pusztult. Megmaradt a telefonközpontban akkor is, amikor a vihar már leszállította a postaépület tetőzetét. Egy borzalmas szélroham azután bedöntötte a házat és maga alá temette a hős telefonkasszonyt, akinek már csak a holttestét tudták előhuzni a romok alól.

London, aug. 5. (Rador.) A Reuter jelenté Athénből: Azt hiszik, hogy miután

KÖZGAZDASÁG

Németország akarja elhódítani Romániának teljes Ausztriába irányuló kivitelét

Több alkalommal ismertettük azt a kitartó erőfeszítést, amellyel a Harmadik Birodalom Románia teljes külkereskedelmét a maga befolyása alá akarja vonni. Ennek a célkitűzésnek újabb fázisát fedezik most fel abban a valutapolitikában, amelyet Németország az osztrák schillinggel kapcsolatban Romániában kifejt.

Beavatott bucaresti pénzügyi körökben úgy vélik, hogy az osztrák schilling érték-

csökkenését a németek azon akciója váltotta ki, melynek végoelja a német márka vásárlóerejének felemelése és ezzel Románia mezőgazdasági termékei és nyersanyagkivitelének Németország kezében való centralizálása. Tény, hogy miközben a márka 35-ről 42.10-re emelkedett, ugyanakkor a schilling a szabad devizapiacra 32-ről 28-ra csuszott vissza.

Kétszáz ezer köbméter lombfát akar átvenni az ardeali kincstári erdősegekből egy angol konzorcium

Egy angol tőkés csoport és a román autonóm erdőpénztár között már hosszabb ideje tárgyalások folynak egy nagyobb erdőüzlet lebonyolítása érdekében. A tárgyalások anyagát az angol csoportnak az az ajánlata képezi, hogy kitermelésre és értékesítésre megveszi az aradi lugoji és craiovai erdőgazdaságok területén fekvő kincstári erdősegek kitermelésre megérett lombfaanyagának egy részét mintegy 200.000 köbméter terjedelemben. A fizetés olyképen történik, hogy az angol exportőrök Romániában befagyott követeléseit használják fel a vételár kiegyenlítésére.

Ujabb hírek szerint az erre vonatkozó tárgyalások egyelőre megszakadtak, mivel a befagyott külföldi követelések felhasználásának kérdésében a kormány az őszi parlamenti ülészekon törvényjavaslatot terjeszt elő és addig a további megbeszéléseket függőben tartják. Valószínű azonban az a kombináció is, hogy a CAPS és az angol csoport között már a közeli napokban ismét megkezdődnek a tárgyalások, mivel ezt a nagyszabású erdőüzletet a kormány esetleg hajlandó lesz különválasztani és egy királyi rendelettel függetlenül rendezni.

Uj kondíciók a posztó- és konfekció árlejtéseknél

A Központi Árlejtési Hivatal felhívta a minisztérium figyelmét, hogy a tulajdonképeni posztógyárakon kívül a nyilvános árlejtéseken oly cégek is részt vesznek, amelyek nem gyártanak, de konfekcionálnak posztókat, valamint egyszerű textil, tricotázs, harisnya vagy flanelgyárak. Az árlejtési hivatal arra kérte a minisztériumot, hogy ha-

tározza meg vélegesen, milyen cégek jogosultak a nyilvános árlejtéseken való részvételre.

A kérdés megvizsgálása után egy minisztériumi határozat lett kiadva a következő tartalommal:

1. §. Az államszükségleteket fedező nyilvános árlejtéseken csak olyan vállalatok vehetnek részt és csak azok a posztógyárak, amelyek a március 19-iki 564. számú minisztériumi határozat követelményeinek eleget tettek.
2. §. Azon cégek, amelyeknek nincs posztó-

Bécsi Mintavásár

1936 szeptember hó 6—12-ig. Technikai és mezőgazdasági vásár szeptember 13-ig. Közép-Európa legnagyobb vására. Kiállítók 18 országból. Vásárlók 70 országból.

Nagy meglepetést nyújtó kiállítók: Angol-India, Franciaország, Hollandia, Olaszország és Magyarország. Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete tengeren, valamint a légiforgalomban. Átutazási vízum nincs! Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. Csehszlovák átutazási vízum szükséges. A magyar átutazási vízumot a vásárigazolvány felmutatása ellenében a határon adják. Mindennemű felvilágosítással, valamint vásárigazolvánnyal (ára 150 lej) a

Wiener Messe A.G. Wien VII.

és a következő tiszteletbeli képviselők szolgálnak:

- Cluj: Oesterreichisches Konsulat, Piața Unirii 15.
 „Europa“, Organizatia Nationala Romana de Voiaj si Turism „Economia“, Piața Unirii 23.
 „Europa“, Organizatia Nationala Romana de Voiaj si Turism, Banca Iliescu S. A. Str. Regina Maria 42.
 „Wagons Lits/Cook S. A., Piața Unirii 18.

A SZERENCSE ÜLDÖZNI FOGJA,

HA
A ZSEBÉBEN
HORDJA AZ

OSZTÁLY-
SORSJÁTÉK
SORSJEGYÉT.

VIGYÁZZON a
sorsjegyre.
Óriási értéket képvisel ez. Ma KÉT-
SZÁZ LEIT adott érte, de hónap
15.-ik napján már
EGY MILLIÓNÁL
többet érhet

Az Osztályosorsjáték új szabályait lehetővé tessék, hogy azok, akik július 15.-én meg lettek gátolva a játékban, visszakapják azt a sorsjegyet, amellyel eddig fátstottak.

ÉRDEKLŐDJÖN MEGSZOKOTT SORSJEGYÁRUSÍTÓJÁNÁL.

AUGUSZTUS 15.-ÉN VAN A SORSJÁTÉK 2-
IK osztályának húzása
AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

gyárak, de mégis konfekcionált cikkek, mint kabátok, köpeny, nadrág, lábszártekeres, sapkák szállítása céljából megjelennek nyilvános árlejtéseken, egy a földművelésügyi minisztérium által kiadott bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a posztót egy olyan gyártól szerezték be, amelyeket tett az 564. számú minisztériumi határozat követelményeinek.

3. §. A trikotázsgyárak résztvehetnek az árlejtéseken anélkül, hogy az 564. sz. minisztériumi határozat által előírt bizonyítványt fel kellene mutassák, de a szerződés csak azzal a feltétellel köthető meg, ha a gyár bebizonyítja, hogy a gyapjút a március 13-iki 564. sz. minisztériumi határozat követelményeinek megfelelően szerezte be.

Az Intreprinderile Forstiere Romane tárgyal a Regna átvételéről. A nasauvidéki román határerősegek kitermelésére alakult Regna most már harmadik alakjában folytatja működését. Eredetileg részvénytársaság volt, majd a CAPS-nak adták át a kitermelés irányítását, később pedig szövetségi formában próbálják a termelés folytonosságát biztosítani. Az utóbbi időben megint hírek terjedtek el arra nézve, hogy a Regna erdősegeinek kitermelésére újabb kombinációval kísérleteznek. Arról van szó, hogy a Regna átadja erdőüzemeit és gőzfűrészeit valamelyik tekintélyesebb belföldi szakmabeli vállalatnak. A Regna vezetősége az erre kapott ajánlatokat most tárgyalta le és elvben akként döntött, hogy amennyiben mégis átadná a kitermelést és az üzemet, ezt csak a CAPS, vagy valamelyik román tőkésből álló faipari vállalat nyerheti el. Szak körök szerint ennek az utóbbi feltételnek a mai viszonyok mellett csak az Intreprinderile Forstiere Romane tud megfelelni, amely tényleg tárgyal is ennek a nagyszabású erdőüzletnek a lekötésére nézve. Jellemző, hogy az Intreprinderile Forstiere Romane alig pár hónappal ezelőtt kapta meg egy hatalmas kincstári erdőbirtok kitermelésének koncesszióját. A koncessziós rendeletben arra kötelezték a Regnát, hogy a kitermelést meghatározott időn belül kezdje meg. Annakidején konkrét hírek terjedtek el arra nézve, hogy

az Intreprinderile Forstiere Romane a nagyszabású koncesszió kihasználására külön részvénytársaságot is alapít. Ez a feladat teljes mértékben lekötötte volna az Intreprinderile For. Rom. teljes tevékenységét. Abból tehát, hogy a vállalat most a Regna felé orientálódik, nem lehet más következtetést levonni, minthogy a koncesszionált erdőbirtok kitermelését elejtette.

A harmadik negyedévi importengedélyek kiadása. A külkereskedelmi szabályozó legfelsőbb bizottság több fontos határozatot hozott a harmadik negyedévi importkontingensek kiadásával kapcsolatban. Így kimondták, hogy erre az évnegyedre a behozatali kéresek szeptember 30-ig nyújtandók be. Teljes kvótát engedélyeznek a következő három országból: Ausztria, Csehszlovákia és Oroszország. Amennyiben valamely importkontingense nem haladja meg a 25.000 lejt, a kontingentálási bizottságoknak jogukban áll az illető importőr kérésére a teljes mennyiségnek egy országból való behozatalát engedélyezni.

A bucaresti gabonatözsde legutóbb a következő árakat jegyezték: ujbuzs 80 kgr. 1 százalékos 465 lej franco vagon siloz Constanta. Ujbuzs 78 kilogramos 3 százalékos 455 lej franco vagon siloz Constanta. Ujbuzs 79 kilogramos 2 százalékos 452 lej franco vagon Constanta. Ujbuzs 79 kilogramos 3 százalékos 6 százalékos fehér anyaggal 435 lej bordo Coraba. Ujbuzs 79 kilogramos egy százalékos 425 lej bordo Cetate. Ujbuzs 76 kilogramos 3 százalékos 410 lej vagon Ciulnita. Ujbuzs 79 kilogramos 3 százalékos 397 lej vagonban Muresmegyében. Ujbuzs 77—78 kilogramos 2 százalékos 385 lej vagonban Seini. Ujbuzs 79 kilogramos 3 százalékos 367 lej vagonban Socodor feladóállomáson. Ujbuzs 78 kilogramos 3 százalékos 3 százalékos fehér anyaggal 410 lej franco vagon Balaci feladóállomáson. Ujbuzs 48 kilogramos 278 lej franco magazin Bucurestiben. Ujbuzs 46—48 kilogramos 3 százalékos 240 lej bordo Turnu-Magurele. Otengeri 3 százalékos 270 lej bordo Zimnicea. Otengeri 2—3 százalékos 260 lej bordo Calafat. Tavalyi tengeri 255 lej franco vagon Vidra feladóállomáson. Lencse minta szerint 900 lej franco vagon Sarulesti.

„Az ember tragédiája“ a szegedi Dóm-téren

Janovics Jenő dr., a szabadtéri előadás rendezője nyilatkozik a sikerről

Szeged, augusztus 5. A hatás olyan lenyűgöző, hogy lehetetlené teszi a tárgyilagos kritikát. Az elragadtatás felsőfokú szavai törnek fel olyan elemi erővel, mint az Ember tragédiája első szavai a Dóm-tér feletti igazi égből, ahol azt kell érezni, hogy valóban az Ur beszélt: „Elkészült a nagy mű, igen“.

A nagy mű a szegedi Dóm-téren ezidén dr. Janovics Jenő alkotása volt. A leghelyesebb lesz, ha a magunk csodálatától elfogult bírálata helyett (mert egy ilyen szabadtéri előadás első látványa szenzációs élmény) egy pesti sajtókritikát mutatunk be az olvasóknak.

A pesti kritika

A Pesti Napló így ír: „Janovics Jenő a játékteret a legszélső határáig kiszélesítette, belekapcsolta a játékba a tér architektónikus szépségeit a távolság vissza-visszahullámzó hanghatásait, a tornyok kivilágított szárnyaló magasságait. Legfőképpen pedig a lehetőségekig kikészítette a szabadtéri színpaddal ellentétes plasztikus és realiztikus diszleteit, igyekezett mindent szimbolikusan megoldani, vetítéssel, a vetítés színeivel és változataival érzékeltetni. Nemcsak a felhők és fáklyák teszik változatossá, szinte montázszerűen a képek hangulatát, de magában a képből — szinte a végszavak varázsütésére — új képek, új szimbólumok jelennek meg. Végül pedig a falanszter gigászi világában — megmozdult a kép és a fogaskerekek, feszültségmérők mutatóinak forgása, mozgása jelzi ennek a világnak monoton, kímért gyárelétét. Az álló kép itt ténylegesen mozgássá változik és már csak egy lépés és ebben a par excellence szabadtéri színpadi előadásban szerepet kap — a film technikai mozgalmasága is“.

Nyilatkozik a rendező

A színházi irodában várakoztak Janovics Jenőre. Azt mondták jöjjenek korán, mert fél kilencre már mindig bent van. Janovics doktor megérkezik. Arcán az öröm széles mosolya. Az irodakísaszonny csak bámul. Int titokban, hogy ő ezt még sohase látta. Bevallom én is ritkán láttam Janovics Jenő arcán ilyen megelégedett, örömtelt kifejezést.

— Tetszett? Nagyon örülök, hogy tetszett. Arra nagyon sokat tartok, hogy „otthon tetszést arassanak“.

Azt kérdeztem tőle egy kicsit „hazai“ intimitással, hogy „mondja direktor ur, nem drukkolt a feladattól? Hiszen önnek ez az első ilyen munkája“.

— Hát Clujon és Oradeán ki rendezte az első Jedermann előadásokat?

Ezekre az előadásokra hivatkozik most büszkén, a nagy sikerének első reggelén.

— Arról beszél aztán, hogy például:

— Az egyiptomi jelenésnél megszüntettem azt a lehetetlenséget, hogy a trónterem mellett építették a piramist. Ez nagyon helytelen rendezői megoldás volt mindig és ehelyett úgy állítottam be a képet, hogy a Fáraó vízit a kisérte a piramis építésének a színhelyére. Ez így sokkal természetesebb, valóságosabb és a zárt színpadi előadásokon is így kellene ezt a jelenetet átalakítani.

A pompásan sikerült vetítő-megoldásokról beszél.

— Tizenhárom vetítőgépet alkalmaztam és ezzel elértém például többek között azt, hogy egy diszletre egy másik mozgó diszletet állítsak be. Így sikerült a falanszter jelenetnél a mozgó kerék és a mozgó manométer ábrázolása.

A következő előadásokról beszél ezután:

— A Bizancót a templom bevonásával, plasztikus diszletekkel fogom megoldani, valósággal felépítjük Constantin császár palotáját.

Boldogan mondja:

— Remek dolog, hogy itt minden anyag

eszköz a rendelkezésemre áll. Boldog vagyok, hogy ezt a feladatot rám bízta ezidén.

A jövő tervet felől érdeklődöm.

Az Ember tragédiája románul és magyarul

Azt mondja Janovics doktor, hogy a következő évben szeretne itthon is egy szabadtéri Ember tragédiája előadást rendezni.

— Meghívtam Gogát, mert az a tervem, hogy otthon román és magyar nyelven adnók elő az Ember tragédiáját. Román nyelven

Goga fordításában. Goga kimentette magát, de a tervem egyébként nagyon tetszik neki és nincs kizárva, hogy jövőre Clujon is felállíthatunk egy szabadtéri színpadot.

— Direktora ur a próba kezdődik!

Janovics siet, hívja a munkáit. A nagy siker után a friss munka, amelyet csodálatos frissességgel, pillanatra sem lankadó lendülettel végez.

— Bocsánat! — mégis csak hatvanéves korában...

Imre Sándor, Fekete Mihály, Thász Aladár a kíséret: indul a rendezői vezérkar a Bizanc próbájára.

Az ajtó előtt várakozó pesti sztárok illedelmesen utat nyitnak — így hódolnak a „vidékiek“ sikerének.

„Alki ismeri a pesti színészsztrár büszkeségét, az tudja, hogy ez a tisztelgő „utnyítás“ még nagyobb siker, mint a pesti sajtó elismerése. Gara Ernő

Hatvanhét nyári tábort állított fel ezidén a Vasgárda

Zelea Codreanu saját költségén nyaraltatja zsilvölgyi bányászok gyermekeit. Munkában a jobboldali szervezetek

Bucuresti, aug. 5. A bucaresti lapok megállapítják, hogy a jobboldali szervezetek ezen a nyáron különösen erős tevékenységet fejtettek ki az ifjuság körében. A vasgárda 67 nyári tábort szervezett meg hivei számára az ország különböző pontjain. A gárdisták egyes helyeken templomot, más pontokon hősi emlékműveket építenek, vagy az utépítésben és javításban segítkeznek. A tábor résztvevői katonai kiképzésben vesznek részt. A Colteausai táborban vasárnap ünnepélyt rendeztek, amelynek műsorán a következő „demonstratív“ számok szerepeltek: Gyakorlatok 1916-ból származó lövegekkel, „tűz-ülés“, éjjeli menetelés, egy harci feladat megoldása és fáklyásmenet. Az ünnepség egyes jeleneteit filmre vették fel.

A gárda központi tábora Carmen-Sylva mellett van, nem messze attól a villától, ahol egy az ország belpolitikai életében sokat emlegetett hölgy lakik.

A gárda rendkívül körültekintéssel igyekszik a táborok munkáját felhasználni arra, hogy megnyerje a tömegek simpatiait. Így például Zelea Codreanu közölte, hogy 50 zsilvölgyi bányász gyermekét hajlandó saját költségén nyaraltatni a carmen-sylvai táborban.

Ialomita megyében a cuzisták létesítettek táborokat, amelyek kis kórházakat építenek a falusiak számára. Egy harmadik jobboldali szervezet, „a tűz-kampóskezesetek“, akiket a cuzistáktól kilépett Ion Emilian vezet, Moreniben ütötték fel nyári táborukat.

Betiltották az eszperantó nyelvet a horogkeresztes Németországban

Hitler nem bizik az eszperantistákban

Amint a németalföldi „Nederlanda Esperanto Centro“ rendkívüli kiadása tudatja a világ összes eszperantistáival, megszünt a legelterjedtebb eszperantó újság, a „Heroldo“, amely Kölnben jelent meg. Az egész Harmadik Birodalomban tiltották az eszperanto nyelv használatát.

Részletes értesüléseink még nincsenek erről a betiltásról, amely véget vet a németországi eszperantómozgalom győnyörű haladásának és amely gyászba borítja az egész világon az eszperantó nyelv híveit és barátait.

A németországi eszperantómozgalom 1904-ben indult meg az „Esperantische Mitteilungen“ megjelenésével, majd pedig az 1905. évben Braunschweigben megtartott első németországi eszperantó kongressussal. Az eszperantó hívei rohamosan szaporodtak és különösen az 1908. évben megalakult német eszperantószövetség óta a mozgalom mindinkább fejlődésnek indult. 1911. évben már közel 200 csoport működött és a tagok száma elérte az ötezet. Ekkor alakult meg a LEA, amely a munkáeszperantistákat külön szövetségbe tömörítette. A háború sem tudta megakadályozni az eszperantó előretörését, amely különösen a munkások között terjedt, de egymás után alakult meg a tanítók, kereskedők, tisztviselők, rendőrök, orvosok, ifjak eszperantó csoportja, amely mind külön lapot is adott ki. Az 1925-ben Magdeburgban tartott kongresszust már a rádió hangjai mellett nyitották meg és ettől kezdve a rádió hullámai is az eszperantó szolgálatába állították. A fejlődés már olyan rohamossá vált, hogy nem is lehet minden lapot, csoportot, kiállítás, nagyobb összejövetelt külön nyilvántartani. Az 1927. évi kimutatás szerint több, mint 3000 munkás tömörül 120 csoportban az eszperantó körül, míg a polgá-

ri eszperantisták 135 helyen tartották összejöveteleiket.

Midőn 1931-ben Hamburgban a németországi eszperantó mozgalom 25 éves jubileumát ülték, az akkori statisztikai kimutatás szerint a polgári eszperantisták száma 123 csoportban 2371, míg a munkáeszperantisták száma 228 csoportban 3887 tagból állott; 126 iskolában 172 tanító tanította az eszperantó nyelvet.

Ennek a virágzó eszperantómozgalomnak véget vetett a hitlerista uralom beköszöntése, amely még 1933 június 30-án kelt rendeletével az eszperantót a nemzeti szocialisták szolgálatába állította. A rendelet szerint — amely a „Circau la mondo“ („A világ körül“) címmel jelent meg — az eszperanto feladata a külföldi német ség öntudatának megerősítése és az új germán életfelfogás megteremtése másokkal. Az új mozgalom, amely a „Nova Germana Esperanto Movado“ („Új germán eszperantómozgalom“) nevet viselte, természetesen csupán árjtagokat vett föl soraiba. Ugyalászik azonban, mégsem bizonyított a hitlerizmus az eszperantóul beszélőkben, mert amint a legújabb rendelkezés mutatja, az eszperantó használatát végül is az egész birodalomban betiltotta.

PETRÁNYI FERENC:

Virág- és diszkertészet

160 szöveggel, 357 lap. A szerző a m. kir. kertészeti tanintézet rendes tanára. Ez a könyve most jelent meg és teljesen a mai viszonyoknak és ízlésnek megfelelően írta meg. Művét kezdők is használhatják. Ara 264 lej LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel portómentesen.

A kedvtelen, levert gyermekek

nem önhíajukból azok, hanem mert szerveztük nélkülöz bizonyos szerves anyagokat, amiket a szülőknek kötelességük pótolniok addig, amíg a gyermek fejlődési folyamata tart. Azonban hogy maradéktalanul elejét vegyülk ezen hiányosságoknak, szükséges volt egy megfelelő adagolásban összeállított tonizáló szer. Nos „Tonoglobine Irradié“ oldotta ezt meg a legideálisabb módon, mert a legfontosabb tonizáló anyagokat tartalmazza, mint: máj kivonat, ergosterin, hemoglobine, cola, china-kivonat, amelyek étvágygerjesztők, növelik a vörös vérszámát és az egész szervezetre erősítő hatással vannak.

Egy „Tonoglobine Irradié“-val folytatott kúra nemcsak a vérszegénység és sápkór megelőzésére szolgál, hanem azt ki is gyógyítja.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikaszakosztálya vasárnap autós kirándulást rendez a Remetei sziklaszoroshoz. Indulás reggel fél 4 órakor a Haggibbor str. Reg. Maria 15 alatti otthona elől. Jelentkezni az Otthonban minden este fél 8-tól 9-ig péntek estig bezárólag lehet.

Cáfolják az olaszok a desszeli lázadás híreit

Róma, aug. 5. (Rador.) A Stefani megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Desszie környékén véres harcok folynak az olasz csapatok és Seyum rasz harcossai között. A Stefani kijelenti, hogy Seyum rasz holnap az alkirály meghívására Addis-Abebabba érkezik és megújítja májusban tett hódoló nyilatkozatát.

Bucurestiben ismét 53 fokos a hőség

Bucuresti, augusztus 5. Holnapi időprognózis: 3—4 milliméterrel emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet az ország északi részében, derült a többi vidékeken, enyhe északkeleti szél, továbbra is magas hőmérséklet, helyi esők az ország északi részeiben. Bucurestiben ma délelben árnyékban 34, napon 53 fog meleg volt.

Egy angol hidroplán roncsalt találták meg Franciaországban

Párizs, augusztus 5. (Az Uj Kelet tud.) A manchomegyei Coutance közelében egy hidroplán romjait találták meg. Azt hiszik, hogy a július 31-én eltűnt Cloud of Iona angol gépről van szó.

Szombaton utazik szabadságra az angol király

London, aug. 5. (Az Uj Kelet tud.) A Reuter jelenti, hogy Edward király szombaton kezdi meg szünidejét. A Nahlin yacht fedélzetére száll és egyik jugszláv kikötőbe megy.

— A migrén és az idegesség azon esetei, amelyek a gyomor- és bélműködés zavarából erednek, gyakran már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által is megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

— Ez aztán igazán egyszerű! Mint Varsóból jelentik, „a kultura és a munka egyesülete“ küldöttséget menesztett a kormányhoz és átiratot nyújtott be a zsidókérdés megoldásáról. Azt ajánlja, hogy minden rabbit kényszeríteni kell a kikeresztelkedésre, akkor aztán hiteorsosaik követni fogják a példát.

ELHALASZTOTA HAZATERESÉT A VISEL DE SUS-I FÖRÁBBI. Egyik előző számunkban megírtuk, hogy az Amerikában tartózkodó visei főrabbi, Hager Mendel, augusztus 8-án tért vissza Viseura. Mint tudósítónk jelenli, a főrabbi érkezése halasztást szenvedett.

PHILO Jüdisches LEXIKON

800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép

240 LEPAGE-nál

Lej Cluj

Kérjen ingyen „Judaica“ jegyzéket.

A, HA BÉBEN A AZ

ALY-ÁTEK GYÉT.

ZON a gyére. etkép- a KÉT- adott ónap an már ÓNÁL r het

B-IK ruzása. ÉK

ane a nagy- külön részt- ladat teljes reprimderile Abból tehát, é orientáló- st levonni, irtok kiter-

tengedélyek pályozó leg- arozatot ho- rtkontingen- y kimondot- a behozatali andók be- vevetkező há- ovákia és 25.000 lej, k jogukban teljes meny- zatalát en-

bb a követ- kgr. 1 szá- Constanta. os 455 lej buza 79 ki- nco vagon 3 százalé- 5 lej bordo gy százalé- ilogramos 3 a. Ujbuza j vagonban ilogramos 2 Ujbuza 79 vagonban 78 kilogra- ér anyaggal állomáson- co magazin ogramos 3 u-Magurele. o Zimnicea. bordo Cala- nco vagon tinta szerint

HIREK

Tatarescu és Incullet tárgyalásai. Bucurestiből jelentik: Tatarescu tegnap este Inculletet fogadta, akivel a szélsőséges mozgalmak ellen fogantatandó intézkedésekről tárgyalt. Ugyanebben a kérdésben Pop Valérrel is folytat megbeszélések.

Elhalasztották a román-magyar gazdasági konferenciát. Bucurestiből jelentik: A román-magyar konferenciát, amelynek fa és deszkakivitel egyezmény megkötése lett volna a célja, elhalasztották és valószínűleg csak a hónap végén vagy szeptember elején tartják meg.

Aki sokat evett vagy ivott és rosszul érezte magát, annak egy pohár természetadta „Ferenc Újzser” keserűviz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét! Az orvosok ajánlják.

Országos körúton van a jugoszláv királyné. Belgrádból jelentik: Mariaora jugoszláv királyné Tomisláv és Andráshercegekkel körúton van az országban. Tegnap Mostarba érkezett, ahol a lakosság melegen fogadta.

Robbanás az orbettelői löpőgyárban. Romából jelentik: Az orbettelői löpőgyárban tegnap robbanás történt 5 halott, számos sebesült. A szerencsétlenség okát még nem tudják. Valószínűleg véletlen szerencsétlenségről van szó, melynek okát a nyomozás igyekszik megállapítani.

Aki unalomból nősült. Egy válóperrel kapcsolatban feltűnést keltő kijelentést tett Csikágónak egyik jól ismert kalapgyárosa, aki a válóper során elmondotta, hogy feleségét csupán unalomból vette el. Agglegény lévén, unta az egyedüllétet, megnősült, most viszont feleségét unta meg, de ezt a kijelentést a bíróság nem vette válóknak és így minden a régiiben maradt.

Taxaméter a cipőn. A londoni Hyde-parkban és a forgalmas utvonalakon csinos mannequinek tűnnek fel, akik cipőknek csinálnak reklámot. Az angol fővárosban mindenfelé hirdeti egy élelmes cipőgyár, hogy mannequinjei bárhol láthatók a városban, taxaméterrel cipőjük csatján. Ez a parányi taxaméter azt mutatja, mennyi távolságot tesznek meg a hölgyek az illető gyár cipőjében és egyúttal szemlélteti, hogy a cipő hosszú strapa után is változatlanul megőrzi formáját. Az angol hölgyek érthető érdeklődéssel kísérik a mannequinek szokatlan sétatáját és gyakran állítják meg őket, hogy leolvassák a taxaméterről a már megtett távolságot. Az ötletes reklám kitűnő befektetésnek bizonyult, a cipőgyár alig győzi teljesíteni a megrendeléseket. De a reklámhölgyek sem panaszkodhatnak, mert népszerűségük ugyiszólván páratlan. Egyikjükkkel, Miss Roberts-sal egy újságíró intervjút is csinált. Megállapították, hogy a kisasszony a gyár kitűnő cipőiben alig egy év alatt 3500 kilométert tett meg. „Ennek a távolságnak köszönhetem remek vonalaimat!” — mondta nevetve Miss Roberts.

Szabadlára helyezték a cotroceni per elítélteit? Bucurestiből jelentik: A tábla valószínűleg holnap hirdeti határozatot a cotroceni per hét elítélteinek szabadlára helyezési kérésében.

Petracha Lupu felveszi a Maglaviteanu melléknevet. Bucurestiből jelentik: Petrache Lupu a csodapásztor, aki egy idő óta ismét szerepel a sajtóban, most kijelentette, hogy felveszi a Maglaviteanu melléknevet sőt újszülött gyermekét, akinek keresztapjával Ófelségét választotta, Mihai Lupu Maglaviteanu névre kereszteli.

Göring kihallgatáson fogadta Papaná főhadnagyot. Berlinből jelentik: Göring tábornok tegnap kihallgatáson fogadta Papaná főhadnagyot, Románia kitűnő repülőjét, aki az olimpiára utazott a német fővárosba.

Meghalt Zacherl János, a Zacherlin rovarirtó felfedezője. A városi lakások kedvenc „háziállatainak”, a rovaroknak „első számú közellensége”, Zacherl János, a híres Zacherlin rovarirtószer felfedezője és gyártója 80 éves korában Bécsben meghalt. A Zacherlin a békeévek egyik legelterjedtebb rovarirtószer volt, egy Dalmáciában termő virágfajtából állították elő és minden háziasszonynak, akinek csak valami incidense volt a rovarokkal, jó ismerőse volt. Felfedezőjének nagy vagyont szerzett. Most Zacherl János halálakor kegyelettel emlékeznek meg a háziasszonyok a róla elnevezett, valamikor nagyon népszerű Zacherlinról.

Jó családból való iskolás urak

családi otthonban, anyai szeretettel, leg gondosabb ellátásban és nevelésben részesülnek Thierfeldné Leányotthonában. Bővebbet Thierfeldné S. Sibiu, Str. Elisabeta 37.

Kiepura képviselő ur. Varsóból jelentik: Politikai körökben, mint befejezett tényről beszélnek arról, hogy Jan Kiepura a külsőben álló képviselői választásokon fellép. Tekintettel arra a rendkívüli népszerűsége, amelyet hazájában a világhírű művész élvez, nem vitás, hogy Kiepura terve teljes mértékben valóra válik és az őszel összeülő szleim padosoraiban helyet foglal a dugsgazdag hőstenor. Kiepura lesz az egyetlen énekes a világon, aki politikai szerepre vállalkozott és aki hangját a dobogó mellett a képviselőház ülésében is hallatni fogja.

A rabszolgák Rotschildnak köszönhetik felszabadulásukat. Londonból jelentik: Nathan Rotschild halálának 100 éves évfordulóját ünnepelte Anglia. A híres bankár, aki 1836 július 28-án halt meg, nem nagy vagyona miatt emlékeztek meg, hanem azért, mert kimagasló szerepet játszott a rabszolgák elűzésében. Az angol közvélemény egyetértett abban, hogy a rabszolgákat meg kell szüntetni a gyarmatokon. De hogyan kárpótolják a rabszolgatartókat? Honnan vegyék a pénzt? Nathan Rotschild felajánlotta segítségét a kormánynak. Napok alatt összeszedett s a kormány rendelkezésére bocsátott 15 millió font sterlinget. A hatalmas összeg lehetővé tette, hogy a rabszolgákat az összes angol gyarmatokon eltöröljék.

Uj puder, napról napra növekvő közönséggel a Jazz puder

A JAZZ pudert abban a pillanatban hozták piacra, amikor a puderek a szó legszorosabb értelmében elárasztották a piacot. A hölgyek tudják, hogy a pudermárkák egész tömege, százával izezik. Dacára ennek a bőségnek, a Jazz rövid idő alatt a kedvelt pudere lett azoknak a hölgyeknek, akik nem elégszenek meg akármilyen puderral, akik tudják, hogy a leggyakrabban használt kozmetikumot gonddal kell megválogatni. Próbáljon meg Ön is egy doboz Jazz pudert. Ennek a puderek a tökéletes tapadóképesége, felülmulhatatlan finomsága, diszkrét illata azonnal Önt is megnyeri.

lady

Egyhangulag új hiteket szavazott meg a francia kamara. Párizsból jelentik: A kamara 515 szavazattal elfogadta a kollektiv-javaslatot, amely új hiteket nyit egyes minisztériumok számára. Egyetlen képviselő sem szavazott a javaslat ellen.

Amikor a betörő hortyog. Hortyogása árulta el azt az angol legényt, aki egy mozi pénztárát rabolta ki a napokban. Előadás után kinyitotta az iroda ajtaját, kiemelte hosszas fáradozás után a pénzeszekrényt, kivette a pénzt (több mint száz fontot) s közben kimerülten egy félreeső fülke pamlaán ledől és elaludt, várva a reggelt, amikor a kaput kinyitják s ő kiosonhat a házból, amelynek az udvarán a mozi állott. De valaki világosságot látott az irodában, felverte a rendőrséget, amely hortyogásra lett figyelmes s a mélyen alvó betörőt lefűlte, mielőtt a zsákmánya odébb állhatott volna.

BÓRAPOLÁS csak lágy víz használatával eredményes! Kerülje a kemény vizet, mely oldott ásványi anyagokat, meszet, tartalmaz. Öntsön mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot, hogy puha, megbízható mosdóvizet nyerjen. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kímérve nem kapható.

Kigyulladt egy isai zsinagóga. Isából jelentik: Tegnap éjjel tűz ütött ki a Cárámidarilor ucai zsinagógában. Pillanatok alatt lángokban állott a tetőzet és a tűz átterjedt a szomszédos lakóházra is. Hamarosan két csapat tüzoltó érkezett a helyszínre, akiknek több órák megfeszített munka után sikerült lakolizálniuk a tüzet. A vizsgálat megállapította, hogy egy égő gyertya okozta a tüzet. A kár jelentős.

Sulyos kimeneteli autószerencsétlenség Ploestiben. Ploestiből jelentik: Tegnap délután Ploestiben a Berbec vendéglő előtt robbant el egy luxusautó, amelyben Robert Tebel, a bucuresti Banca Comerciale Române igazgatója ült. Az autó előtt akart áthaladni az uttesten Dumitru Ene 15 éves újságárusfiu, de a gép elkapta a szerencsétlen gyermekét és keresztülgázolt rajta. A sofőr azonnal leállította a gépet és felvette a kocsjába a több sebből vérző újságárusfiut, akit be szállított a Schuller kórházba. Az autó vezetőjét az őrszemes rendőr bekísérte a rendőrségre, ahol jegyzőkönyvet vettek fel a szerencsétlenségről. Az újságárusfiu állapota reménytelen.

Nyugdíjasok figyelmébe. A CFR központi igazgatósága a vasuti nyugdíjasok részére tüzelő fa ellátása érdekében f. hó 16-ig érvényes 60 százalékos szállítási kedvezményt engedélyezett. Felhívjuk érdekelt tagjainkat, hogy egyesületünkél, Cluj, Piata Cuza Voda 2. szám alatt sürgősen jelentsék be falgényüket. Pop Valér elnök, Stanciu Vasile titkár.

Hetényi színésziskolája új tanfolyamára már lehet jelentkezni Str. P. Chinez 3. szám alatt, naponta 5-7-ig. Havi tandíj 400 lej, beiratási díj 200 lej. Hetényi gyermektanfolyamot is nyit: Helyesírás, a beszéd művésze, költemények elmondása, gyermekszerepek betanulása és eljátszása, Hetényi gyermekelőadásain. Havi tandíj 200 lej, beiratási díj 100 lej. Jelentkezni nagyoknak lehet 5-7 óra között. Az új gyermekdarab előadására is e hó 16-ig.

Palesztina megerősítése. Londonból jelentik: Az angol hadvezetőség lázasan dolgozik Palesztina védelmének megerősítésén. Már befejezéshez közeledik a haifai-öböl közelében, a tengerparttól néhány száz méternyire épülő hatalmas, 200 acre kiterjedésű légi támpont az óriási olajtartályok közelében, amelyek a tízmillió font költséggel készült irak-haifai földalatti kőolajvezeték fejállomásának készülnek és amelyek mellett épül a bagdad-haifai vasút végállomása. Egy másik nagy támpont Liddában, Palesztina egyik legfontosabb vasuti csomópontja mellett épül.

Házasság. Hirsch Lili Ludus és Hirsch Leopold Cluj f. hó 9-én d. u. fél 2-kor Clujon, a Str. Paris-i zsinagógában tartják esküvőjüket, melyre ezton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket. Minden külön értesítés helyett.

Kigyulladt egy petróleumkut Moreniben. Moreniből jelentik: Tegnap éjjel fél három órakor kigyulladt a második számú petróleumkut. Valószínűnek tartják, hogy a tűz egy cigarettavégtől keletkezett, amelyet George Timofel szolgálatos rendőr dobott el. A tűz hatalmas lángokkal égett egészen reggel fél tízig, amikor egy munkáscsoportnak végre sikerült eloltania. Gh. Timofel és Chirita Vlad szolgálatos rendőrök, akik a tűz keletkezésének egymaguk láttak hozzá az oltáshoz, súlyos égési sebekkel kórházba szállították. Mivel nem bizonyosodott be, hogy a rendőr cigarettája okozta a tüzet, a rendőrség széleskörű nyomozást indított a tűz előidézőinek kézrekerítésére.

יהודיים. Néhai Goldberger Volf huedin főrabbi זמן זמן יהודיים Jahrzeitja f. hó 9-én augusztus 9-én lesz megtartva.

Mással készítették el tervrajzait a Politechnikum egyik hallgatója. Bucurestiből jelentik: Jon Jonescu, a fővárosi Politechnikum tanára a napokban névtelen feljelentést kapott, amelyben tudatták vele, hogy idegen személyek jelennek meg az egyetem és néhány diák helyett elkészítik a feladatokat. A professzor azonnal vizsgálatot indított, amely szenzációs eredménnyel járt. Bizonyosodott, hogy egy fémhíd tervezet, amelyet Gh. Murariu tanulónak kellett volna elkészítenie, bizonyos Emil Giovanni Sertis végzett mérnök dolgozta ki. Az iskola igazgatósága jelentést tett az ügyességen. A vizsgálat során eljárást indítottak Murariu ellen hamisítás és hamisításra való felbujtásért, Giovanni Sertis ellen pedig hamisításért.

A szekszuális élet enciklopédiája

Szerkesztette: Norman Hair, a magyar közönség részére átdolgozta: Dr. DECSI IMRE. Lexikon alak, 360 oldal, egészvászonkötés, ára 198 lej, postán utávétellel küldi LEPAGE Cluj. — Kérjen teljes jegyzéket.

SZED LAHÁS. BOLDOGSÁG. nezze meg

SZEKELU és RETI

bütorgyár r.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ

TACHE IONESCU

MINŐSÉGARA MINÜLDJÜ MEGM. ZOTTUNAT EREDETI RAJZAINNAL

UJ KELET *Legújabb hírek*

Mit állapított meg a francia vizsgálat

(Elsődleges cikkünk folytatása)

beli Santo Gallaban a kormánycsapatok szintén megfutamították a zendülőket. A harmadik kormányosztag elfoglalta San Rafael, mire a zendülők visszavonultak Guadarramából.

A Havas távirata szerint a Naval Parali harcban a kormánycsapatok Mangada ezredes vezette.

A zendülők nyolcvan halottat hagytak a helyszínen.

Alvarez volt minisztert a hatóságok hír szerint lakásán őrzik, mert 619 tagu földalatti szervezetet vezetett. A szervezet tagjait a rendőrség keresi.

A francia-spanyol határnál a helyzet változatlan. A zendülők a rég bejelentett offenzívát máról holnapra halogatták. A csapatok között élelem- és municióhiány mutatkozik. Az így előállt kényszerű fegyverszünetet a kormánycsapatok állásuk megerősítésére használják fel.

Előnyös a kormány helyzete Biscaya tartományban is, mely teljesen a kormánycsapatok ellenőrzése alatt áll. San Sebastianban teljes rend van és az élet felvette normális menetét. A Havas mindkét helyről ellenőrizte és megerősíti azt a hírt, hogy a kormány elfoglalta San Rafael és Vertiente falvakat. A harcok északon folynak, ahonnan Aragonia több helyiségébe ágyútűz hallatszik. Az északi harcok során a zendülők állítólag elfoglalták Ronda városát, mely Algesirastól északra van. Mindkét harcoló felet súlyos veszteségek érték.

A kormány hivatalosan megerősítette San Rafael elfoglalásának híreit. Kormánykörükből azt állítják, hogy a győzelem gyakorlatilag elértve Guadarrama vidékén a zendülők ellenállásának. Seguviától és Avillától ezáltal elvágták a zendülőket.

Az ellenforradalmi csapatok akciói

A Havas somosierrai frontról az alábbiakat jelenti:

A zendülők tevékenysége ma élénkebb volt. 155 milliméteres ágyúkkal, gyújtóbombákkal ostromolták a falut, amelynek több háza ki-gyulladt. A zendülők a lozoyai vízművek elfoglalására törekednek, hogy ezáltal Madrid vízellátását bénítsák meg. A zendülők lovasosztagának támadását a kormánycsapatok gépfegyvertűzzel szétzörták. A harc délfelé engedett iramból, amikor a lázadók visszavonulásra kényszerültek.

A ma délelőtt tartott minisztertanács után Ramos pénzügyminiszter a sajtónak a következőket mondotta:

— A kormánycsapatok Huasca kapuinál vannak. Cordovában a zendülők ágyúit elhallgattattuk. A kormányhű repülők eléget tesznek küldetésüknek. A kormánycsapatok egyre jobban szorítják a kört Oviedo körül.

Az eddigiekkel ellentétben az ellenforradalmárok ma csak szűkszavú jelentést adtak ki. A burgosi főhadiszállás mai hadszíntéri jelentése a következőképpen hangzik:

A helyzet a tegnap óta nem változott. Csapataink az összes frontokon előnyömlenek és számos sikert arattunk. A kezünkbe jutott foglyok száma és a hadianyagmennyiség jelentékeny. Mindez végső és teljes sikerünket biztosítja.

Halott és sebesültek egy kormányhajó fedélzetén

Gibraltár, augusztus 5. A Lepanto spanyol hadihajó, amelyet tegnap a zendülők bombáztak, ma reggel Gibraltárba érkezett. A hajó fedélzetén egy halottat és több sebesülte szállítottak. Cartagóban Cabanellas zendülő tábornok családját letartóztatták.

A bécsi és varsói spanyol követség titkárai benyújtották lemondásukat és a burgosi kormánynak ajánlották fel szolgálataikat.

Párizs, augusztus 5. A francia Marokkó területén leszállás: a kényszerült olasz repülőgépek ügyében lefolytatott francia hatósági vizsgálat megállapította, hogy a szóbanforgó repülőgépek az olasz repülőflotta egyik osztagához tartoztak és teljes hadifelszereléssel voltak ellátva, csupán a bombák hiányoztak. A gépfegyverek mellett megfelelő munició volt. A repülőszerecséllenség után néhány órával egy spanyol repülőgép szállott el az olasz gépek fölött és ledobott egy zsákot, amelyben az idegenlégió egyenruhái voltak. Ledobott még egy levelet a következő tartalommal: Öltözködjétek át ezekbe az egyenru-

hába és mondjátok a francia hatóságoknak, hogy az idegenlégió tagjai vagytok. Szerzünk benzint és egy csapat embert, akik segíteni fognak abban, hogy tovább jussatok. Ne ugorjatok a farkas szájába.

Utolsó jelentés az ellenforradalmárok frontjáról

Párizs, augusztus 5. A Havas távirati iroda kiküldött tudósítója az ellenforradalmárok északi frontjáról a következőket jelenti: Az északi tartományokban Pampelunától Saragossáig, Saragossától Burgosig és Burgostól Vittoriáig az élet normálisan zajlik, az utcákon zavartalan a forgalom és a kávéházak is tele vannak vendégekkel. A közszolgá-

lat, a posta, táviró, a pénzügyi hivatalok, a katonai hatóságok ellenőrzése alatt működnek.

A hadkötelesek férfiak legnagyobb része karlista vagy a fasiszta szervezet tagja, amelyet Primo de Rivera fia szervezett meg. A lázadó csapatok szolgálatában az északi tartományok területén mintegy százezer ember áll, ebből 30 ezer Navarrában táborozik, amely erős stratégiai pozíciója a lázadó csapatoknak. Két hadosztály igyekszik Madrid felé. Valószínű azonban, hogy a felkelők elhalasztják az offenzívát, miután nincs megfelelő kapcsolatuk a többi ellenforradalmi csapatokkal.

Boris bolgár király Berlinben

SZÓFIA, aug. 5. A bulgár távirati iroda jelenti, hogy Boris király tegnap inkognitóban Berlinbe érkezett a királynővel, aki könnyebb természetű operációnak vetette magát alá.

Lezuhant Brasovban egy motor nélküli repülőgép

BUCURESTI, aug. 5. A légügyi hatóságokat értesítették, hogy Brasov közelében ma reggel a CFR sportegylet egyik motor nélküli gépe lezuhant és összetört. Moise Nicolae pilóta súlyosan megsébesült.

Szeptember közepén lesz a kisantant konferenciája

BUCURESTI, aug. 5. Legújabb Prágából ngert értesülések szerint a kisantant rendez évi konferenciáját szeptember 16., 17. és 18. napjain tartják meg egyik cseh-szlovák fűrdőhelyen.

Megszakadt a telefon-összeköttetés Bulgária és Görögország között

Szófia, aug. 5. A görögországi kommunista megmozdulás ugylászik komoly arányokat ölt. Tegnap éjjel óta megszakadt a telefonösszeköttetés Bulgária és Görögország között. A szaloniki tisztviselők azt válaszolják, hogy nem továbbíthatnak

semmilyen közleményt. A szaloniki kikötőbe több hadihajó érkezett, amelyek drótnélküli távirón tartják fenn az állandó összeköttetést az athéni központi hatóságokkal és a szaloniki garnizon parancsnokságával.

HAR ZION HAR CARMEL

egyesült hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palestina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifa:

Har Zion	augusztus 6	Har Carmel	augusztus 27
Har Carmel	augusztus 13	Har Zion	szeptember 3
Har Zion	augusztus 20	Har Carmel	szeptember 10

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

a „Kedem” utazási iroda

ardeali és banati vezérképviseleténél

Teherzállítás: ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

székhely: Constanta, Postala 85, Tel. 174. Táviratcim: Bercovici

LEGUJABB HIREK A XI. OLIMPIÁRÓL

A néger Owens újabb ragyogo olimpiai rekordja: 200 méteren 20.71

Cluj, augusztus 5. Szerdán délután a XI. olimpián újabb olimpiai rekordok születtek. Ezek között első helyen áll a néger Owens ragyogo teljesítménye, aki a 200 m. síkfutást 20.71 idővel nyerte. Eredmények:

Diszkoszvetés: olimpiai bajnok Carpenter USA 50.48 m, olimpiai rekord (régi 49.48 Anderson USA), 2. Dunn USA 49.36 m, 3. Oberweger olasz 49.23 m.

200 m síkfutás: olimpiai bajnok Owens USA 20.71 mp, olimpiai rekord (régi 21.2 Tolan USA), 2. Osendarp holland 21.3 mp, 3. Hänni svájci.

Az 50 kilométeres gyaloglóversenyben olimpiai bajnokságot nyert az angol Whitlock 4 óra 30 perc 41 mp idővel, ami új olimpiai rekord. A régit Green tartotta 4:50.16 idővel. 2. Schwab svájci, 3. Bubelkovits lett.

Gyephokti: Japán—USA 5:1 (2:0), India—Magyarország 4:0.

Futball: Lengyelország—Magyarország 3:0 (2:0), Ausztria—Egyiptom 3:1.

A modern pentation hivatalos állása a negyedik nap után: 1. Handrick német 19½ pont, 2. Thofelt svéd 23½ pont, 3. Leonard USA 32 pont, 4. Orbán magyar 39½ pont, 5. Abba olasz 40½ pont, 6. Lem német 44 pont.

A szabadfogású birkózás csoportgyőztesei a következők: Pehelysúly: Pihlajamaki finn, légsúly: Zombory magyar, könnyűsúly (bantam): Kárpáti magyar, kisközépsúly: Lewis amerikai, középsúly: Olive francia, kishézsúly: Frieddel svéd, nehézsúly: Pansale észt.

A rudugrás selejtezőküzdelmeit délután kezdték meg. A magyar Zsuffka és Bácsalmási megugrották a 360 centiméter standardot és bekerültek a döntőbe.

A férfitor egyéni verseny selejtezőiből Maszlay és Hátszegi mint csoportgyőztesek, Bay mint második ment tovább.

Schmelling készül a világ-bajnokságra

Berlin, augusztus 5. Max Schmelling ma a Hindenburg léghajó fedélzetén elindult Newyorkba, hogy megkezdje edzéseit a Braddock-al vivandó világbajnoki döntőmérkőzésére tekintettel.

A Haggibor uszó- és vízipólószakosztálya értesíti összes tagjait, hogy ma, csütörtökön este ¼ 10 órai kezdettel ülést tart, amelyen a fontos tárgysorozatra való tekintettel kéri a tagok pontos megjelenését.

Sztrájkba léptek az Unio vagongyár vasöntői

Sátumare, aug. 5. Az Unio Vagongyár vasöntő osztályán ma reggel sztrájkba léptek a munkások, miután az igazgatóság nem volt hajlandó fizetni utiköltségeiket Brasovba az üzemek áthelyezése kapcsán és felelni a munkabérekért. Egyidejűleg a vasmunkások is bejelentették a sztrájkot.

Halálos szerencsétlenség a botosani zsidó temetőben

Botosani, aug. 5. Egy Corteanu nevű őrmester kifizia játszani ment a botosani zsidótemetőbe. Játék közben egy sarkó mögé bujt el, a kő felborult és halálra sújtotta a gyermeket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT